

Sygn. akt V U 1319/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołań T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 listopada 2015 r. i 07 grudnia 2015 r.

znak (...)

oddala odwołania

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt V U 1319/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 02 listopada 2015 r. przeliczył emeryturę T. K. od 01 sierpnia 2015 r., od miesiąca w którym zgłosił wniosek o emeryturę.

W odwołaniu od powyższej decyzji T. K. wskazał, iż do ustalenia wyliczonego na poziomie 195,72 % wwpw z 10 lat kalendarzowych, za lata 1976 – 1978 organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że przeliczając zaskarżoną decyzją na podstawie wniosku z 31 sierpnia 2015 r. emeryturę wnioskodawcy, odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W związku z przedłożeniem druków Rp-7 z zarobkami z lat 1961- 1970 (k. 228) i 1971 – 1979 (229) organ rentowy decyzją z dnia 07 grudnia 2015 r. (k. 232-235) odmówił ponownego przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca ma ustalony wwpw emerytury w oparciu o zarobki z 12 miesięcy (kwiecień 1985 – marzec 1986, k. 11) i przedstawił ponadto zarobki za lata 1961 – 1970 (k. 228), 1971 – 1979 (k. 229), 1980 – 1986 (k.2011), 1987 – 1988 (k. 2012) oraz za rok 1991 (k. 2013), a ustalony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (przy przyjęciu za lata 1957 – 1960 najniższego wynagrodzenia – z powodu braku danych) wwpw nie osiągnął wartości 250 %.

Organ rentowy nie zmienił stanowiska wyrażonego w decyzji z dnia 07 grudnia 2015 r., z analogicznych do wskazanych w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 02 listopada 2015 r. przyczyn.

T. K. wniósł odwołanie również od decyzji z dnia 07 grudnia 2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. K., ur. w dniu (...), od dnia 02 stycznia 1986 r. jest uprawniony do emerytury górniczej.

Wnioskiem z dnia 31 sierpnia 2015 r., ponowionym dnia 12 października 2015 r., ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. O ile do pierwszego wniosku nie przedłożył nowych dowodów, to do drugiego wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1979 – 1986, 1987 – 1988, 1991.

Decyzją z dnia 02 listopada 2015 r. ZUS Oddział w Z. przeliczył emeryturę T. K. od dnia 01 sierpnia 2015 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury Zakład przyjął wybrane przez wnioskodawcę wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek, z jednego roku kalendarzowego, tj. od kwietnia 1985 r. do marca 1986 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 361,22 % i został ograniczony do 250 %. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wwpw 250 % przez 717,16 zł, tj. kwotę bazową, wyniosła 1792,90 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 29 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat okresów nieskładkowych. Jednocześnie organ rentowy odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250 %.

W dniu 25 listopada 2015 r. wnioskodawca przedłożył w organie rentowym dodatkowe dokumenty, druki Rp-7 za lata 1961 – 1979.

Decyzją z dnia 07 grudnia 2015 r. ZUS Oddział w Z. przeliczył emeryturę T. K. od dnia 01 sierpnia 2015 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, oraz ponownie odmówił wnioskodawcy przeliczenia wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250 %.

(b e z s p o r n e, a nadto akta emerytalne wnioskodawcy)

Wnioskodawca T. K. w okresie od 02 stycznia 1961 r. do 30 czerwca 1986 r. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) S.A. w L.. Dokumentacja płacowa wnioskodawcy z tego okresu zatrudnienia uległa zniszczeniu po upływie 12 lat przechowywania.

Przedłożone druki ZUS Rp-7 za okres od 1961 – 1986 r. sporządzone zostały na podstawie akt osobowych ubezpieczonego, a z powodu braku dokumentacji płacowej źródłowej nie zawierają informacji o wszystkich składnikach wynagrodzenia wnioskodawcy, w tym takich jak np. premie, deputat węglowy czy świadczenia z tytułu Karty Górnika.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy ustalony w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1961 – 1968, 1971, 1972, 1979 – 1988) początkowo (przy wydawaniu decyzji z dnia 02 listopada 2015 r.) wynosił 133,92 %. Po dostarczeniu przez wnioskodawcę druków Rp-7 z zarobkami z lat 1961 – 1970 i 1971 – 1979, wwpw emerytury ustalony w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1961 – 1966, 1972 – 1977, 1979 – 1986) wniósł 226,54 %.

Z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek, tj. 1995 – 2014, nie było możliwości ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, ponieważ w tym okresie wnioskodawca nie pracował.

D o w ó d: **w** aktach emerytalnych: druki Rp-7,

pismo ZUS z dnia 29.03.2016 r. k. 39.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz (ust. 2 ustawy).

Wysokość emerytury podlega zatem ponownemu ustaleniu od podstawy wymiaru emerytury przeliczonej w myśl art. 110a ustawy emerytalnej, gdy zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

1. do ponownego obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury, tj. z okresu:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury od przeliczonej podstawy wymiaru,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał on ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury;

2. nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy jest wyższy niż 250%.

Stosownie zaś do treści § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W rozpoznanej sprawie były pracodawca ubezpieczonego wystawił stosowane dokumenty (Rp-7) potwierdzające wysokość osiągniętych przez niego zarobków w latach: 1961 – 1970, 1971 – 1978, 1979 – 1984, 1986, 1987 – 1988 i 1991. Dokumenty te pracodawca wystawił w oparciu o dostępną dokumentację osobową wnioskodawcy: umowy o pracę, angaże i inne dokumenty zawarte w aktach osobowych ubezpieczonego. W oparciu o te zaświadczenia (druki Rp-7) organ rentowy dokonał stosownych wyliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy. Biorąc pod uwagę zarobki wnioskodawcy z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1961 – 1966, 1972 – 1977, 1979 – 1986) wwpw wyniósł jedynie 226,54 % (k. 234 akt ZUS i k. 39 akt sprawy), a więc nie przekroczył progu 250 %, o którym mowa w cyt. wyżej art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej. Tym samym, nie było podstaw do ponownego ustalania wysokości świadczenia T. K..

Wnioskodawca podnosił jednak, że jego zarobki, w szczególności w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. były znacznie wyższe niż wykazane na drukach Rp-7. Te bowiem wykazują tylko jego płacę zasadniczą i dodatek funkcyjny, a on otrzymywał również premie, deputat węglowy oraz świadczenia z Karty Górnika. Przedstawiał przy tym własne wyliczenia wwpw, uwzględniające „przybliżoną” wysokość otrzymywanej premii (którą wyliczył na rok 1985 k. 29) czy „średnie” zarobki z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia (k. 30), które jego zdaniem ZUS powinien wziąć pod uwagę przy dokonywaniu wyliczeń.

Z powyższym stanowiskiem wnioskodawcy nie sposób się jednak zgodzić. W judykaturze ugruntowany jest podgląd, zgodnie z którym do ustalenia wysokości emerytury winna być przyjmowana faktyczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne; w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w jego aktach osobowych, tj. umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia – w takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, stałe, wypłacane były w danym okresie i w określonej wysokości; wysokości wynagrodzenia lub danego składnika tego wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale musi to być ustalenie pewne – na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 01 października 2015 r., III AUa 205/15, LEX nr 1817534, wyrok SA w Poznaniu z dnia 03 czerwca 2015 r., III AUa 535/14, LEX nr 1781979, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 marca 2015 r., III AUa 1807/14, LEX nr 1814849, wyrok SA w Łodzi z dnia 05 listopada 2013 r., III AUa 260/13, LEX nr 1416043, wyrok SA w Szczecinie z dnia 04 czerwca 2014 r., III AUa 1136/13, LEX nr 1504458).

A zatem, jak z powyższego wynika, nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o jakies hipotetyczne czy uśrednione wyliczenia.

W wyroku z dnia 13 stycznia 2015 r. (III AUa 340/14, LEX nr 1740709) Sąd Apelacyjny w Szczecinie wprost uznał, że nie jest możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość premii uzyskiwanej przez ubezpieczonego, np. wywiedzioną z wysokości premii wypłaconych innym pracownikom. Stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia – oparte np. na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników – nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia podstawy emerytury. W przypadku jednak takiego składnika wynagrodzenia, jakim jest premia, konieczne jest istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt wypłacenia premii oraz jej wysokość. Takich zaś dowodów w niniejszym postępowaniu ubezpieczony nie przedstawił. Dokonane zaś przez niego hipotetyczne wyliczenie wysokości premii czy innych zmiennych składników wynagrodzenia (przy braku dokumentacji źródłowej) nie mogło stanowić podstawy do przeliczenia wysokości jego świadczenia emerytalnego. Organ rentowy co prawda dokonał wyliczenia wwpw emerytury wnioskodawcy przy uwzględnieniu wypłat z tytułu Karty Górnika i w następstwie tego działania, obejmującego zarobki wnioskodawcy z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ustalił, że wwpw wyniósłby 239,88 %. Zastrzegł jednak, że wyliczenie mogłoby nastąpić w przypadku przedłożenia przez zakład pracy nowych zarobków ubezpieczonego uwzględniających ww. wypłaty (k. 39v). Dodać jednak należy, iż nawet przy takim wyliczeniu wwpw nie przekroczy 250 %, a więc progu wymaganego treścią art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej.

Na marginesie wskazać też należy, że przyjęcie przez organ rentowy w niektórych latach wynagrodzenia minimalnego wnioskodawcy nie było niezgodne z prawem, w szczególności gdy za lata te wnioskodawca nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających wysokość osiągniętych zarobków. Uprawnienie takie dawał organowi rentowemu przepis art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej, zgodnie z którym jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę

wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Mając na uwadze powyższe, wobec niewykazania wynagrodzeń (wszystkich ich składników) w wysokości pewnej, potwierdzonej stosownymi dokumentami, które uzasadniałyby dokonanie przeliczenia emerytury w trybie art. 110a ustawy emerytalnej, uznać należało, iż organ rentowy zasadnie odmówił prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury w myśl cyt. wyżej przepisu. Tym samym odwołanie niemające uzasadnionych podstaw podlegało oddaleniu, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Krzysztof Głowczyński